

Sygnatura akt VIII Gz 408/17

POSTANOWIENIE

Dnia 18 października 2017 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie, Wydział VIII Gospodarczy

w składzie: Przewodniczący: SSO Patrycja Baranowska

po rozpoznaniu w dniu 18 października 2017 roku w Szczecinie,

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanej na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin- Centrum w Szczecinie z dnia 8 września 2017 roku wydane w sprawie o sygn. akt XI GC 1420/16

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 8 września 2017 roku Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie w sprawie o sygn. akt XI GC 1420/16 oddalił wniosek pozwanej o zwolnienie od kosztów sądowych.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że na pozwanej spoczywał obowiązek udowodnienia, iż nie ma dostatecznych środków na uiszczenie kosztów sądowych. Podniósł, iż samo wskazanie na trudną sytuację finansową nie jest wystarczające. Zdaniem Sądu brak dokumentów uniemożliwia uwzględnienie wniosku. Poza tym nie ma również żadnych informacji o upadłości pozwanej spółki, czy zawieszeniu jej działalności, co byłoby obiektywnym dowodem na brak dostatecznych środków na pokrycie kosztów sądowych. Skoro spółka funkcjonuje, oznacza to, że jest w stanie regulować zobowiązania i ponosić koszty działalności, do czego również zalicza się prowadzenie spraw sądowych.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożyła pozwana. Zaskarżyła postanowienie w całości i wniosła o jego uchylenie, ponowne rozpoznanie sprawy i w konsekwencji zwolnienie pozwanej od kosztów postępowania apelacyjnego w całości.

Pozwana wskazała, że doszło do naruszenia art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez przyjęcie, że pozwana spółka nie wykazała, że nie ma dostatecznych środków na uiszczenie kosztów sądowych.

Zdaniem pozwanej, skoro Sąd stoi na stanowisku, że pozwana powinna udokumentować swoją aktualną sytuację majątkową poprzez przedłożenie szczegółowych informacji i dokumentów, to powinien wezwać pozwaną do ich przedłożenia a ewentualnie zarządzić badanie sytuacji majątkowej i finansowej spółki.

W ocenie pozwanej samo oświadczenie wnioskodawcy jest wystarczające do zwolnienia od kosztów.

W końcowej części uzasadnienia zażalenia pozwana wskazała, że na dziej dzisiejszy jej zobowiązania wynoszą kilkaset tysięcy złotych, posiada zadłużenie względem ZUS, US, kontrahentów. Poza tym prowadzone są postępowania sądowe przeciwko pozwanej. Obecnie pozwana zmuszona została do zwolnienia praktycznie wszystkich pracowników,

ograniczenia działalności, saldo rachunku bankowego jest ujemne, pozwana nie dysponuje żadnymi środkami finansowymi i nie ma możliwości ponieść kosztów opłaty od apelacji.

Do zażalenia pozwana dołączyła wyciąg z rachunku w banku (...) oraz dwa upomnienia z US o uregulowanie podatku.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie jest nieuzasadnione.

W pierwszej kolejności należy zaznaczyć, iż obowiązek uiszczania kosztów sądowych wobec Skarbu Państwa jest co najmniej równorzędny z obowiązkiem wywiązywania się z zobowiązań wobec innych podmiotów. Zwolnienie od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych stanowi wyjątek od zasady ich ponoszenia i przysługuje ono stronom, które nie mają dostatecznych środków, by je ponieść, o ile wykażą one swą trudną sytuację finansową. Oceny przesłanek zastosowania art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005r. (tj. Dz.U. z 2014, poz. 1025) nie można dokonywać w oderwaniu od celu tego przepisu. Ma on, w interesie społecznym, umożliwić podmiotowi, którego na to nie stać, obronę jego słuszych praw i stanowi w istocie formę pomocy udzielanej przez Skarb Państwa.

Jak już wskazano zwolnienie od kosztów sądowych osoby prawnej oraz jednostki organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, reguluje art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, który stanowi, że sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie. Osoba prawna, czy też jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, a wyposażona w zdolność prawną, ubiegająca się o zwolnienie jej od kosztów sądowych powinna wykazać, stosownie do art. 232 k.p.c., że nie ma środków na ich poniesienie. Wykazanie braku posiadania dostatecznych środków na poniesienie kosztów sądowych oznacza konieczność udowodnienia spełnienia tej okoliczności, nie wystarczy więc – jak w przypadku osób fizycznych – samo złożenie oświadczenia. Co więcej, przy ocenie żądania zwolnienia od kosztów sądowych istotny jest nie tylko stan majątkowy strony w chwili wniesienia wniosku o zwolnienie czy też orzekania o żądaniu, lecz także możliwość zaoszczędzenia na opłatę sądową od chwili, gdy strona musiała się już liczyć z możliwością powstania obowiązku uiszczenia opłaty (por. postanowienie SA w Krakowie z 27 lutego 2013 r., sygn. I ACz 195/13, LEX nr 1344104).

Przepis art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nie wskazuje w jaki sposób należy wykazać okoliczności stanowiące przesłankę przyznania zwolnienia od kosztów sądowych, jednak przyjmuje się, że można tego dokonać przedstawiając dokumenty, które pozwalają określić sytuację majątkową strony, np. bilans roczny, sprawozdanie finansowe, wyciągi z kont bankowych, raporty kasowe, deklaracje podatkowe, umowy kredytowe i pisma banku oceniające zdolność kredytową, dokumenty stwierdzające obciążenie nieruchomości hipoteką, a ruchomości zastawem, dokumenty stwierdzające wysokość zobowiązań (por. postanowienie SN z 2 kwietnia 2015 r., sygn. I CZ 31/15, LEX nr 1666014), zaś zwolnienie od uiszczenia kosztów sądowych następuje po dokładnej analizie aktualnej sytuacji materialnej strony, w odniesieniu do konkretnej kwoty, której obowiązek zapłaty wystąpił na danym etapie postępowania (por. postanowienie SA w Rzeszowie z 12 października 2012 r., sygn. I ACz 663/12, Legalis nr 577105).

Ocenie sądu podlegają zatem dowody przedstawione przez stronę, zaś obowiązek przewodniczącego wezwania do uzupełnienia braków formalnych wniosku na podstawie art. 130 § 1 k.p.c poprzez złożenie dokumentów aktualizuje się jedynie w sytuacji, gdy osoba prawna nie wskaże jakichkolwiek informacji uzasadniających wnioski (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18.01.2013r., sygn. akt IV CZ 144/12, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26.09.2007r., sygn. akt IV CZ 51/2007). W świetle powyższego poglądu nie było podstaw do wzywania pozwanej o uzupełnienie wniosku o istotne dokumenty finansowe spółki, skoro we wniosku podała ona jedynie informacje dotyczące jej sytuacji finansowej nie poparte odpowiednimi dokumentami. Co więcej w zażaleniu pozwana również nie przedstawiła takich dokumentów, które zobrazowałyby jej sytuację finansową.

W ocenie Sądu przedstawione dowody nie świadczą o niemożności uiszczenia przez pozwaną opłaty od apelacji, są niewystarczające dla wykazania braku dostatecznych środków na uiszczenie kosztów sądowych. Co więcej podkreślić należy, że z treści zażalenia wynika, że pozwana zdaje sobie sprawę, iż aby uzyskać zwolnienie od kosztów sądowych zobowiązana jest przedstawić takie dowody, dokumenty, które będą odzwierciedlać jej sytuację majątkową. Muszą to być dowody pozwalające na ocenę kondycji finansowej spółki. Załączone do zażalenia dokumenty prezentują tę sytuację jedynie w sposób wybiórczy.

Mając na uwadze powyższe, uznać należało za prawidłowe stanowisko wyrażone przez Sąd Rejonowy, że strona nie wykazała, iż nie posiada dostatecznych środków na uiszczenie kosztów sądowych, w tym opłaty od apelacji.

W związku z powyższym, na podstawie art. 385 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji postanowienia.

.

(...)

ZARZĄDZENIE

1. (...),

2. (...)

3. (...)

4. (...)